

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorale Missionariorvm

Verjuys, Jean-Baptiste

Antverpiæ, 1682

2. An ab illo decreto matrimonia clandestina non sit ulla exceptio in
Missione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41565

enim fit, aut est aliquis Parochianus alicujus Parochiæ per hoc quod aliquando ad suam Parochiam accedat, sed per hoc quod habitet in districtu alicujus Parochiæ. Alioqui etiam tepidi Catholici vix unquam frequentantes suam Parochiam, per hoc eximerentur ab illa; quod nemo dixerit. Nec etiam refert quod in illis partibus hæretici non cogantur agnoscere suum Parochum, quia hoc impeditur per aliud regimen, scilicet hæreticum. Magis adhuc à vero alienum est, dicere quod ministri hæretici censeantur esse Pastores, licet à suis pro talibus habeantur, Concil. enim Trid. sicut tales Pastores non agnoscebat, ita ipsius decretum non potest de talibus intelligi.

Præterquam quod clarissimè hoc excludatur in tertia declaratione supraposita facta à Cong. Cardin. dum dicitur: *Hæreticos quoque teneri talem formam observare, & propterea ipsorū etiam matrimonia absque forma Concilii, quamvis coram ministro hæretico, vel Magistratu loci contracta, nulla atque irrita esse.*

ARTICULUS II.

Vtrum ab illo decreto contra matrimonia clandestina, nulla sit exceptio in missione?

Congregatio Cardinalium præter tres illas declarationes præcedenti articulo relatas

alias duas habet ad presens propositum facientes. 1. Est: *Vbi etiam constat decretum Concilii esse publicatum, vel aliquo tempore in Parochia tanquam decretum Concilii observatum, sed Parochialis Ecclesia utpote vacans proprio Parocho careat, & Cathedralis itidem Episcopo, atque Capitulo, habentibus à Concilio facultatem alium Sacerdotem ad id delegandi, nullusque alius ibi sit, qui vices Parochi vel Episcopi suppleat, matrimonium valere, absque presentia Parochi, servatâ tamen in eo in quo potest, forma Concilii, nempe adhibitis saltem duobus testibus.*

Igitur ex his sequitur quod si nullus sit Parochus, nec qui vices ejus suppleat, valebit matrimonium contractum coram duobus saltem testibus.

2. Exceptio est ibidem: *Si extent quidem Parochus & Episcopus, sed nullo constituto Vicario, uterque metu hereticorum lateat; ita ut verè ignoretur ubinam sit; vel eodem metu à Diœcesi absit, nec ad alterutrum sit tutus accessus; validum est matrimonium contractum absque formâ, scilicet positâ in illo decreto, adhibitis tamen ut dictum est, duobus testibus.* Has declarationes seu resolutiones refert Zypæus in jure Pontificio lib. 4. n. 16.

Eandem declarationem tribus ferè annis antea videl. anno 1600. die 30. Decemb. scripserat Bellarminus præfato Domino Octavio Tricaricensi Nuncio Apostolico ex ore

Cle-

Clementis VIII. his verbis : *De matrimoniis contractis, ubi nulli jam sunt proprii Pastores, jam olim actum fuit cum S. D. nostro, & cum congregatione Conc. Trid. ac sententia Communis Concilii; cum in ejusmodi locis servari non possit. Non video ergo cur ea Matrimonia, non debeant tolerari, cum satis constet Concilii decretum, quod jubet matrimonium fieri coram Parocho, non se extendere ad ea loca ubi nulli sunt Parochi.* Et conformiter ad illa scripsit præfatus D. Nuncius Archiepiscopo Mechliniensi 13. Februarii 1602. Et hic Episcopo Iprensi, uti refert Sylvius in supplem. q. 45. a. 5. q. 4. Ex quibus in primis patet quanta olim adhibita sit diligentia pro resolutione propositæ difficultatis.

Sed ulterius jam inquiri potest de quâ absentia Parochi agatur in illis resolutionibus; an de physicâ tantum, an verò etiam de morali? Exempli causâ: dato quod alibi in Hollandiâ præsens sit Parochus, imo & Episcopus: non tamen audent comparere, seu assistere matrimonio ex gravi metu mortis, exilii, aut notabilis multæ; an præfatæ declarationes intelligendæ sint etiam de illâ morali absentia?

Hoc dubium olim proposuerat Reverend. D. Miræus Episcopus Antverpiensis eximio Dom. Estio Doctori ac Cancellario Duacensi an. 1607. ut testatur Sylvius etiam Doctor Duacensis, ubi supra. Et Respondit, probabilitate

DE MATRIMONIO. 427

biliter dici posse in tali casu idem esse ac si Parochus non esset præsens, aut saltem non esset tutus ad ipsum accessus, sicut non potest dici tuta via in quâ passim homines occiduntur aut denudantur.

Ex his varii casus in Missionibus occurrentes circa valorem Matrimonii possunt resolvi.

1. Casus est: contraxit hæreticus cum hæreticâ coram Magistratu, vel coram ministro hæretico & testibus: uxor convertitur ad fidem Catholicam, & est anxia de suo Matrimonio prius inito sine præsentia Parochi: consulit ut ipsi ut coram Sacerdote matrimonium renovet, maritus hoc recusat facere, comminando quod Sacerdotem tradet Prætori si compareat.

2. Casus est. Hæreticus cum Catholica, aut etiam Catholicus cum Catholica inierunt sponsalia sive secretò per mutuam promissionem scripto datam, sive publicè coram Magistratu, aut coram testibus, ita ut juridicè consistare possit. Alteruter sine legitimâ causâ resiliat; alter sive altera resilientem cogit in iudicio, ad complendum promissum, nec contrahere vult coram Sacerdote, cui indubiè imminet periculum grave si compareat. Et idem est si aliquis virginem aliquam defloraverit, aut cum promissione matrimonii cognoverit: instat autè deflorata aut amici ejus ut ipsam ducat: & idem periculū imminet si ipsa nolit coram Sacerdote habente facultatem assistendi, contrahere.

T

Res-

Respondetur quod in his duobus & simili-
bus casibus, & quotiescumq; non potest tutus
esse accessus ad Parochum, aut Sacerdotem
habentem facultatem ut assistat, validè contra-
hatur coram Magistratu, aut ministro hære-
tico, aut etiam coram duobus saltem testibus,
quia expressè declaratur, ubi supra, in Excep-
tione 2. quod validum sit matrimonium absque
illâ formâ Concilii, quando non est tutus
accessus ad Episcopum aut Parochum.

3. Casus potest esse, quando non est tutus
accessus ad Parochum, non quia ipsi non
est tutum comparere, sed quia non est tutum
sponsæ, vel sponso qui cogitur contrahere,
Sacerdotem seu Parochum querere ut contra-
hant in ipsius præsentia. Vel si prius malè aliter
contraxerint, contractum renovare coram ipso
alteruter recuset & interim cogantur per ju-
stitiam sub pœnâ carceris convivere.

In hoc casu puto idem dicendum esse, quia
etiam in illo casu non est tutus accessus ad Pa-
rochum; non enim distinguit Congregatio
de accessu tuto; sive enim hoc sit ex parte
parochi, qui non potest tuto comparere, ut
assistat: sive ex parte contrahentium, aut alter-
utrius ipsorum, verum est quod non sit tutus
accessus. Ac proinde cum declaret quod hoc
sufficiat ut matrimonium clandestinè, scilicet
sine præsentia Parochi contractum sit vali-
dum, videtur hoc etiam locum habere in hi-
tertio casu.

Acco

Accedit id quod Cyprianus Croufers Capucinus ad cap. 7. Regulæ S. Francisci pag. 787 refert, quod Gregor. XIII. die 24. Augusti 1576. concesserit PP. Societatis in partibus Ultramontanis, ut in iis locis & Parochiis ubi Concil. Tridentini Decretum de irritandis Matrimoniis clandestinis promulgatum est, & ab aliquibus non servatum, qui induci non possunt, ut iterum servatâ formâ Concilii contrahant, possint ab eorum Confessariis absolvi, & ipsi Confessarii possint cum talibus dispensare in foro conscientie, ut rursus secreto inter se contrahant, non servatâ Concilii formâ, & postquam sic contraxerint, proles ita susceptæ ipso facto legitimæ censentur. Et dicit hoc privilegium haberi in Appendice ad Litt. Apostolicas pro Societate Jesu. Sed hoc privilegium in nullo alio Auctore potui reperire Imo nec in litteris Apostolicis pro Societate quas videre potui. Si autem tale sit, idem licebit aliis Regularibus cum ipsis communicantibus.

ARTICULUS III.

Utrum exceptio à decreto illo Concilii per Epicheiam extendi possit ad alios casus?

Inter alios casus, duo solent proponi de quibus hæc difficultas movetur.

T 2

1. Est